

Algemeen	
Aan	Ambtelijke overleg sociaal domein
Van	Karlijn Offergelt
Datum	13 januari 2022
Verspreiden	Nee
Kenmerk	22.0000085

Voorstel Geweld Hoort Nergens Thuis 2022

Het programma 'Geweld hoort nergens thuis', initieert, verbindt en coördineert landelijke, regionale en lokale initiatieven en brengt synergie aan in de aanpak om huiselijk geweld en kindermishandeling terug te dringen en duurzaam op te lossen.¹ Het programma liep in eerste instantie van 2019 tot en met 2021. Echter heeft het Ministerie van VWS besloten nog een jaar te verlengen om de bijbehorende projecten goed te borgen.

Waar staan we nu?

Hieronder een overzicht van de stand van zaken rondom de actielijnen. Daarna volgt toelichting per actielijn.

 = afgerond

 = lopende activiteiten

Actielijn 1: Eerder en beter in beeld:	
1.1 Verbeteren lokale infrastructuur en effectief samenwerken rondom (zicht op) veiligheid	
Actielijn 2: Stoppen en duurzaam oplossen	
2.1 Verbeteren traumascreening en -behandeling	
2.2 Verbeteren verbinding zorg & onderwijs	
3.3 Verbeteren pleger- aanpak	
Actielijn 3: Specifieke groepen:	
3.1 Mensenhandel	
3.2 Aanpak ouderenmishandeling	
3.3 Forensisch medische expertise kindermishandeling	
3.4 Complexe scheidingen	
3.5 Ervaringsdeskundigheid	

¹ <https://vng.nl/artikelen/over-het-programma-geweld-hoort-nergens-thuis>

Actielijn 1: Eerder en beter in beeld:

1.1 Verbeteren lokale infrastructuur en effectief samenwerken rondom (zicht op) veiligheid

✓ De Taskforce huiselijk geweld en kindermishandeling heeft het eindrapport van het onderzoek van Verweij-Jonker *Een kwestie van een lange adem* besproken.

✓ De samenwerkingsafspraken tussen de uitvoeringsdiensten sociaal domein en Veilig Thuis zijn geactualiseerd. Dat legt een goede basis voor het verder door-ontwikkelen richting domein-overstijgende samenwerking op onder andere huiselijk geweld casuïstiek.

✓ Er is een nulmeting uitgevoerd voor het Kwaliteitskader Samenwerken aan veiligheid voor lokale teams in samenwerking met Veilig Thuis en gemeenten. In de Regio Gooi en Vechtstreek hebben we gekozen voor een tweetrapsraket. Er is een globale nulmeting op regionaal niveau gedaan.

Aandachtspunten die uit deze nulmeting kwamen:

- Jeugdconsulenten zijn beter toegerust (dan de collega's van WMO of Participatie maar ook OOV) om huiselijk geweld/ kindermishandeling te signaleren, te bespreken en zicht op veiligheid te houden.
- De visie op veiligheid en gefaseerde ketenzorg kan beter geïmplementeerd worden.
- Er is veel (kennis, instrumenten) beschikbaar maar de mate waarin hiervan gebruik wordt gemaakt is persoonsafhankelijk.
- Onder de aandacht houden en toepassen van de meldcode blijft aandacht nodig houden.

Inmiddels zitten we midden in een nieuwe meting van de Zelfscan en gaan we met de gemeenten uit de regio aan de slag om een lokaal plan van aanpak te maken voor de vlakken waar verbetering gewenst is.

✓ Over het verbeteren van de verbinding tussen zorg en veiligheid is een bestuurlijk overleg gevoerd dat is voorbereid op ambtelijk niveau. Hierin is gebruik gemaakt van inzichten uit de notitie integrale sturing van het programma Geweld hoort nergens thuis². Aanbevelingen worden meegenomen in het nieuwe beleidsplan bescherming en opvang onder de beleidslijn *goede zorg en hulp door een integrale (keten-) benadering*.

✓ Actie Orange the World. In samenwerking met de Sorooptimisten en de gemeenten zijn gebouwen oranje verlicht om aandacht te vragen voor geweld tegen vrouwen. In 2020 was het thema Ontdek je rol, in online talkshows en de Orange-paper werden inwoners en professionals gestimuleerd om te reflecteren op wat zij kunnen doen om geweld te stoppen. Speciale aandacht ging uit naar het onderwijs. Deze actie wordt jaarlijks herhaald.³ Dit jaar is het thema: wij zijn #medestander.

✓ Meldcode

○ Eén van de groepen die nog wat achter bleef in het gebruik van de meldcode was de medische beroepsgroep. In samenwerking met de Meldcodetour (een landelijk aanbod via Regioplan) en met Veilig Thuis, Tergooi en de huisartsen uit Gooi en Vechtstreek vond in maart 2021 een programma op maat plaats⁴. Op dit moment bekijken we of we dit in 2022 gaan herhalen.

○ Aandachtfunctionarissen huiselijk geweld hebben de mogelijkheid om deel te nemen aan een inhoudelijk netwerk. Het netwerk organiseert driemaal per jaar een inhoudelijke thema-bijeenkomst. Deze bijeenkomsten worden ondersteunt door de Regio en gefaciliteerd door het Regionaal Leerhuis. Vanwege de corona-crisis zijn via het netwerk berichten gedeeld met tips om in contact te blijven met kwetsbare gezinnen. Verder organiseren we nog steeds de bijeenkomsten, maar wel online. Op die manier kunnen we de bijeenkomsten ondanks de corona-maatregelen wel door laten gaan. Nadeel is wel dat 'netwerken' minder of niet aan de orde is met deze digitale vorm van samenkomen.

✓ Veilig thuis heeft haar informatie-materiaal verbeterd en hiervoor gebruik gemaakt van de input van ervaringsdeskundigen uit de klankbordgroep Geweld hoort nergens thuis.

² <https://vng.nl/nieuws/integrale-sturing-doorbreekt-en-voorkomt>

³ <https://www.regiogv.nl/nieuws/geweld-tegen-vrouwen-de-wereld-uit/>

⁴ <https://www.regiogv.nl/nieuws/medici-en-zorgprofessionals-uit-de-regio-gooi-en-vechtstreek-opgelet/?bron=1204>

Actielijn 2: Stoppen en duurzaam oplossen

2.1 Verbeteren traumascreening en –behandeling

In 2019 is de Regio Gooi en Vechtstreek gestart met een project 'trauma' met als doel dat klachten als gevolg van trauma en/of onverwerkte ervaringen met geweld vaker herkend worden en dat zij gerichte hulp aangeboden krijgen om de negatieve gevolgen van het geweld te herstellen of beperken.

Op de lange termijn levert dat een bijdrage aan het duurzaam oplossen van huiselijk geweld en brengen we maatschappelijke kosten, bijvoorbeeld als gevolg van ziekteverzuim, uitval op school of het risico opnieuw slachtoffer te worden, terug.

Het project is opgedeeld in drie fases:

- 1) Inzichtelijk maken en waar nodig vergroten van aanbod.
- 2) Ontwikkelen handvatten voor traumascreening en –monitoring
- 3) Vergroten traumasensitiviteit bij professionals

In 2020 is de eerste fase afgerond. Daarmee is een goede basis gelegd om aan de slag te gaan met vervolgprojecten namelijk het verbeteren van traumascreening en vergroten van traumasensitiviteit.

Activiteiten in 2020:

- Het project is gestart met het in kaart brengen van het huidige behandelaanbod voor jeugd en volwassenen.
- Oprichting van de Expertgroep Trauma waarin behandelaren kennis opbouwen, het aanbod versterken door gebruikmaking van elkaars expertise en de mogelijkheid hebben om samen te werken in behandeling van gezinssystemen. Doorverwijzen naar elkaar is ook een mogelijkheid als iemand met een specifieke expertise gewenst is voor een bepaalde cliënt.
- Er is een webpagina gemaakt over Trauma op de website van Veilig Thuis⁵ waarop het aanbod inzichtelijk is gemaakt voor inwoners en verwijzers en waarop ook de leden van de Expertgroep vindbaar zijn. Op deze webpagina is ook algemene informatie over trauma naar aanleiding van meegemaakt geweld te vinden.

Activiteiten in 2021:

- Er is een training ontwikkeld en gegeven door PI-Research aan professionals, over traumasensitief werken gericht op huiselijk geweld.
- Vergroten van trauma- sensitiviteit bij professionals. Hiervoor is informatiemateriaal ontwikkeld zoals een infographic/ factsheet over trauma en handvatten voor een gesprek.
- We blijven de bijeenkomsten voor de Expertgroep Trauma faciliteren, zodat de behandelaren elkaar steeds beter weten te vinden.

Wat moeten we nog doen?

- ✓ Implementeren van instrument voor traumascreening en – monitoring. Er is in kaart gebracht welk instrument hiervoor geschikt is. Hiermee worden pilots uitgevoerd bij enkele zorgaanbieders en bij Veilig Thuis. Een medewerker van het Leger Des Heils die vaak gebruik maakt van het screeningsinstrument de CRIES-13, gaat uitleg geven aan twee andere organisaties over het gebruik van het instrument.

2.2 Verbeteren verbinding zorg & onderwijs

- ✓ Er is een pilot Handle with Care⁶ gestart in de gemeente Huizen. Handle with Care is een werkwijze die ervoor zorgt dat scholen een signaal ontvangen wanneer er bij een leerling thuis een huiselijk geweld-incident is geweest waarbij de politie werd betrokken. In onze regio is deze werkwijze aangesloten op de samenwerkingsafspraken tussen Veilig Thuis en de politie in het kader van Samen op in AcuuT. De werkwijze is vastgelegd in een samenwerkingsconvenant⁷. Het is de bedoeling deze werkwijze uit te breiden naar het voortgezet onderwijs en naar het primair onderwijs in de andere regio- gemeenten. Op dit moment zijn we bezig met de uitbreiding naar Gooise Meren en Hilversum.

⁵ <https://www.veiligthuisgv.nl/professionals/trauma/>

⁶ <https://www.augeo.nl/nl-nl/handle-with-care>

⁷ <https://www.regiogv.nl/wp-content/uploads/2021/01/Handle-with-Care-Samenwerkingsconvenant-GV.pdf>

- ✓ Er is een werksessie georganiseerd over de verbinding van het onderwijs met de aanpak van huiselijk geweld op verzoek van de schoolbesturen in Hilversum. De sessie heeft een rapport met aanbevelingen opgeleverd dat is aangeboden aan de schoolbesturen.
- ✓ In samenwerking met Unita is een lesprogramma over huiselijk geweld en kindermishandeling ontwikkeld dat te vinden is op de site⁸. Op deze site is ook informatie te vinden over Handle with Care.

Wat moeten we nog doen?

- Voortgezet onderwijs aansluiten op Handle with Care, we starten hiermee in Huizen. Hiervoor is een start gemaakt, scholen zijn nu aan het bekijken of zij zullen aansluiten of niet.
- In de rest van de gemeenten het primair onderwijs aansluiten op Handle with Care.

2.3 Verbeteren pleger- aanpak

✓ Het ontwikkelen van een pleger- aanpak staat gepland zodat we kunnen aansluiten op de ontwikkelingen rondom de inzet van ervaringsdeskundigheid in onze regio. Landelijk zien we dat juist plegers behoefte hebben aan zelfhulp naast alle andere, reguliere interventies. In samenwerking met de ervaringswerker huiselijk geweld en met de inzet van een ervaringsdeskundige pleger vanuit het landelijk programma zullen we voorstellen doen over de pleger- aanpak in onze regio. Tijdens de laatste bijeenkomst van Aandachtsfunctionarissen HGKM in december 2021, is het onderwerp uitgebreid aan bod gekomen. Een ervaringsdeskundige pleger heeft zijn verhaal gedaan en er was ruim de tijd voor vragen. Dit was een leerzame sessie voor de deelnemers, om ook eens de andere kant van het verhaal te horen.

3.1 Aanpak mensenhandel⁹

Wat hebben we gedaan?

✓ In 2018 zijn gemeenten een pilot gestart om zicht te krijgen op de omvang van mensenhandel en om er zorg voor te dragen dat slachtoffers van uitbuitingssituaties passende zorg worden verleend. In 2019 hebben de gemeenten in de Gooi en Vechtstreek een zorgcoördinator en een ketenregisseur mensenhandel aangesteld die zijn ondergebracht bij de Regio Gooi en Vechtstreek. De pilot is begin 2020 geëvalueerd en er is besloten de pilot te verlengen tot eind 2021. Doel van de verlengde pilot is om in iedere regio- gemeente het basisniveau bestuurlijke aanpak in te richten.

3.2 Aanpak ouderen mishandeling

Wat hebben we gedaan?

✓ Op initiatief van private en publieke partijen is een Lokale Alliantie Financieel veilig ouder worden opgericht. De alliantie opereert op regionaal niveau en wordt gefaciliteerd door de Regio Gooi en Vechtstreek. De alliantie bestaat uit: de ouderenbond, notarissen, bewindvoering, banken, een levensexecuteur, een huisarts, de politie, Veilig Thuis, Vivium, de gemeente en Versa Welzijn. De alliantie komt bij elkaar om te leren van casuïstiek, is bereikbaar zijn voor vragen en organiseert activiteiten om financieel misbruik te voorkomen. In 2021 staat o.a. een voorlichting gepland voor vrijwilligers van de bibliotheken en de Voedselbank en is een casuïstiek- bespreking uitgevoerd met het lokaal team Huizen.¹⁰

Wat moeten we nog doen?

Uitbreiden van kennis over signalen en mogelijkheden tot interventies m.b.t. ontspoorde mantelzorg en andere signalen van ouderenmishandeling.

3.3 Forensisch medische expertise kindermishandeling¹¹

Dit programma is onderdeel van het landelijk programma GHNT en wordt uitgevoerd door de GGD GHOR, in onze regio GGD Flevoland en Gooi en Vechtstreek. Het belangrijkste doel is een decentraal stelsel waarbij de specialistische forensisch-medische expertise voor elk kind overal en tijdig beschikbaar is in lokale en regionale netwerken. Expertise die kan vaststellen of het letsel een gevolg

⁸ <https://gameeleon.nl/thema/angst>

⁹ <https://www.regiogv.nl/nieuws/openjeogen-geeft-mensenhandel-een-gezicht/>

¹⁰ <https://www.regiogv.nl/nieuws/lokale-alliantie-voorkomt-financieel-misbruik-ouderen/?bron=1739>

¹¹ <https://ggdghor.nl/thema/forensisch-medische-expertise-bij-kindermishandeling/>

kan zijn van kindermishandeling. De regionale aanpak voorkomt dat kinderen onnodig moeten reizen. Bovendien zorgt deze aanpak voor een werkwijze die zo veel mogelijk rekening houdt met de belevingswereld van het kind.

FMEK gaat over letselduiding in het kader van veiligheid en een bijdrage leveren aan de waarheidsvinding bij een vermoeden van fysieke kindermishandeling en/of seksueel misbruik. Het project bevindt zich momenteel in de onderzoeksfase. Betrokkenen bij de politie, Raad voor de Kinderbescherming, vertrouwensartsen en SAVE. Een vertrouwensarts van Veilig Thuis Gooi en Vechtstreek is aan het project verbonden. De casussen worden veelal via Veilig Thuis ingebracht.

3.4 Complexe scheidingen¹²

Dit thema is onderdeel van de actielijn 'specifieke groepen' van het landelijk programma en maakt onderdeel uit van het programma Scheiden zonder schade. In de Regio Gooi en Vechtstreek is gewerkt aan een uniform hulpaanbod dat rechters kunnen inzetten als er in een scheidingszaak waar kinderen bij betrokken zijn nog geen hulp is terwijl dat wel nodig is.

3.5 Ervaringsdeskundigheid¹³

Wat hebben we gedaan?

✓ Ervaringsdeskundige inwoners worden via Samenkracht betrokken. De klankbordgroep Geweld hoort nergens thuis wordt voorgezeten door één van de ervaringsdeskundigen die tevens verbonden is aan het landelijke programma. De klankbordgroep is in 2020 vier keer bij elkaar geweest en in 2021 drie keer. Daarnaast heeft de klankbordgroep meegewerkt aan de werksessie voor het onderwijs en is tijdens de Week tegen Kindermishandeling een webinar georganiseerd i.s.m. met de klankbordgroep. Ook hebben zij een adviserende rol gespeeld bij het ontwikkelen van Trauma pagina's op de regionale Veilig Thuis website.

✓ Project inzet ervaringsdeskundigheid:

Eén van de opgaven uit het regionaal actieprogramma is om het gemakkelijker te maken om naar buiten te treden en hulp te vragen voor slachtoffers en plegers. De inzet van ervaringsdeskundigen en lotgenotencontact kan deze drempel verlagen. Daarom versterken we het Herstelnetwerk Gooi en Vechtstreek en Veilig Thuis met een ervaringswerker huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze ervaringswerker is in november 2020 gestart.

Beoogde resultaten zijn:

- Trainingen, cursussen en activiteiten gericht op persoonlijk herstel (= identiteit, zelfvertrouwen en eigen kracht hervinden) voor slachtoffers en plegers van huiselijk geweld en kindermishandeling zijn lokaal beschikbaar en toegankelijk. Dit kan gaan om bestaand aanbod dat ook toegankelijk wordt gemaakt voor deze doelgroep of nieuw te ontwikkelen aanbod.
- Inwoners (deelnemers) gaan makkelijker over huiselijk geweld praten, durven hulp te vragen, vinden een bron van steun en krijgen inzicht in de eigen valkuilen.
- Medewerkers van Veilig Thuis kennen de meerwaarde van de inzet van ervaringsdeskundigheid.
- Medewerkers van Veilig Thuis met eigen ervaring (die dat willen) worden ondersteund in het ontwikkelen van hun ervaringsdeskundigheid.

✓ Project Maatje achter de Voordeur

Maatje Achter de Voordeur is een interventie die steun biedt aan burgers die te maken hebben gehad met huiselijk geweld. Het kan daarbij gaan om individuen, maar ook om gezinnen, al of niet met kinderen. Zij krijgen steun van iemand die zelf te maken heeft gehad met huiselijk geweld, een zogenoemd ervaringsmaatje. De voorbereidingen hiervoor zijn begonnen in 2021. Een subsidie is toegekend van Stichting de Blarickhof voor het ontwikkelen van een handleiding. In 2022 worden er maatjes getraind en deelnemers geworven die de steun van een ervaringsmaatje kunnen gebruiken.

MDA++

Wethouders hebben in VNG-Commissie Gezondheid en Welzijn afgesproken dat er in elke Veilig Thuis-regio een MDA++ aanpak moet zijn ingericht. Daarom is de Regio Gooi en Vechtstreek in 2019 een

¹² <https://www.regiogv.nl/agenda/netwerk sessie-complexe-scheidingen-terugblik-en-conclusies/?bron=3188>

¹³ <https://www.regiogv.nl/over-ons/samenkracht/agenda/> of <https://www.regiogv.nl/wp-content/uploads/2020/01/2019-12-11-Uitkomsten-Samenkracht-Huiselijk-geweld-hoort-nergens-thuis.pdf>

pilot gestart, deze pilot is in 2020 verlengd tot 31-12-2021 met een aangepaste inrichting. In de nieuwe inrichting ligt de uitvoering bij de gemeenten i.s.m. Veilig Thuis. Bij iedere gemeente worden procesregisseurs opgeleid in de TOP3- methodiek zodat zij geëquipeerd zijn om bij de meest complexe huiselijk geweld- casuïstiek MDA++ (coördinatie op veiligheid) uit te voeren. Veilig Thuis fungeert als achtervang voor MDA++ bijvoorbeeld bij behoefte aan specifieke kennis. Het Zorg en Veiligheidshuis Gooi en Vechtstreek faciliteert het expertoverleg MDA++ (als opschaling nodig is omdat na 3 maanden geen 6 voor veiligheid is bereikt).

Borging van behaalde resultaten GHNT

Het regionaal actieprogramma Geweld hoort nergens thuis heeft een impuls gegeven aan de aanpak van huiselijk geweld. De meeste activiteiten vanuit het regionaal actieprogramma worden geborgd in het nieuwe beleidsplan bescherming en opvang, beleidslijn; goede hulp en zorg dankzij een integrale (keten-) benadering.

Dit betreft:

- Beleidscapaciteit t.b.v:
  - Het stimuleren van het gebruik van de meldcode en de Verwijsindex en het faciliteren van het netwerk van aandachtfunctionarissen huiselijk geweld en kindermishandeling.
  - Het faciliteren van de Lokale Alliantie financieel veilig ouder worden.
  - Het faciliteren van de Expertgroep Trauma en het onderhouden van de webpagina Trauma.
  - Beleidsondersteuning bij het nieuw in te richten bestuurlijk overleg zorg en veiligheid.
- De uitbreiding van het Herstelnetwerk met een ervaringswerker huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Campagnes op het gebied van huiselijk geweld.
- De aanpak mensenhandel en MDA++.

Handle with Care

Wanneer de scholen eenmaal zijn aangesloten op Handle with Care vraagt de werkwijze verder weinig onderhoud. Wel is het van belang dat de werkwijze af en toe geëvalueerd wordt met scholen, politie en Veilig Thuis om te signaleren of de werkwijze nog steeds bij iedereen tussen de oren zit. In het laatste projectjaar proberen we zoveel mogelijk scholen aan te sluiten en zal een voorstel worden gedaan voor de borging van het project.

Project Trauma

Het project trauma heeft een impuls gegeven aan traumasensitiviteit en aandacht voor de gevolgen van meegemaakt geweld. Duurzame borging van de resultaten vindt plaats door:

- Het inbedden van het traumascreenings- instrument in de reguliere werkprocessen van Veilig thuis en van zorgorganisaties.
- Het beschikbaar stellen van het ontwikkelde trainingsaanbod traumasensitief werken via de ontwikkelaar (PI Research).
- Het beschikbaar stellen van informatie- materiaal via de webpagina trauma.
- Aandachtspunt blijft het beschikbare behandelaanbod.

Project inzet ervaringsdeskundigheid

Hoewel het organiseren van een herstelnetwerk een opgave is uit het regionale beleidsplan bescherming en opvang, is het organiseren van laagdrempelige activiteiten in een welzijnsetting een lokale verantwoordelijkheid. Daarom zijn er met betrekking tot het Herstelnetwerk afspraken gemaakt met de gemeenten. In dit project profiteren we van die structuur waarin nauwe ambtelijke afstemming plaats vindt over de voortgang, inzet van het herstelteam op maat binnen iedere gemeente en welke eventueel aanvullende randvoorwaarden hier lokaal op nodig zijn en hoe die het beste vormgegeven kunnen worden. Voor nieuwe lokale initiatieven vindt lokale besluitvorming plaats, waarbij gebruik gemaakt wordt van de kennis en ervaringen van andere gemeenten over wat het meest effectief is.